

## Розвиток територій у системі державної регіональної політики

*Визначено, що розвиток територій залежить від вибору стратегії, тактики та інструментів реалізації регіональної політики держави. А тому на сучасному етапі глобальних трансформацій їх доцільно перманентно вдосконалювати, оскільки сьогоденна практика свідчить про застарілість підходів до управління розвитком вітчизняних територій. Досліджуються тенденції та перспективи розвитку територіальних одиниць України в умовах реалізації обраної стратегії та чинних положень державної регіональної політики. Дослідження проблематики здійснювалось завдяки застосуванню методів порівняння, абстракції, аналізу та узагальнення, а також табличного й графічного моделювання. Було обумовлено, що перспектива розвитку територій передусім залежить від стратегії і тактики реалізації державної регіональної політики, які мають враховувати динамічність соціально-економічного розвитку, темпи цифровізації економіки та рівень інноваційності і технологічності регіонів високорозвинених країн світу, конкурувати з якими вітчизняним регіонам стає дедалі складніше. Було запропоновано сукупність заходів щодо оптимізації процесів управління розвитком територій, зокрема створення механізмів боротьби з постпандемічними наслідками, стимулювання купівельного попиту споживачів на місцевому рівні, вдосконалення податкової політики, створення сприятливих умов для підвищення рівня кваліфікації працівників, раціоналізація механізму перерозподілу фінансових ресурсів між різними територіями, а також між регіональними та державним бюджетами, поширення дієвих практик боротьби з корупцією на місцевому рівні.*

*Ключові слова: децентралізація, регіональний розвиток, об'єднані територіальні громади, державна регіональна політика, Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 рр., конкурентоспроможність регіону.*

**Постановка проблеми.** Політика стратегічного зростання територій (як окремий вектор державної регуляторної діяльності) є відносно новим явищем для вітчизняного суспільства, виникнення якого пов'язане з вибором Україною євроінтеграційного курсу розвитку, а також реалізацією реформи децентралізації, динамічною демократизацією та підвищенням значення територій як окремих учасників соціально-економічних процесів у державі.

Стратегія регіонального та місцевого розвитку являє собою сукупність заходів, спрямованих на створення оптимальних умов для ефективного використання наявного потенціалу територіальних одиниць, а також досягнення ними високого рівня конкурентоспроможності. Органами виконавчої влади було розроблено систему тактичних заходів щодо управління розвитком територій на перспективні періоди, які відображено у Державній стратегії на 2021-2027 роки [1]. Відповідно, цей документ визначає орієнтири діяльності органів державної і місцевої влади в частині управління територіальними одиницями, їхніми ресурсами та потенціалом. Враховуючи динамічні трансформації в структурі сучасного соціально-економічного середовища, зацікавленість науковців до проблематики зростає; це пов'язано з бажанням сформулювати дієвий механізм впливу на економічне зростання територій в Україні та підвищення рівня їхньої конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості та перспективності.

**Аналіз останніх досліджень.** Аспектам соціально-економічного зростання територій на етапі проведення реформи децентралізації в Україні, а також особливостям та інструментам державної регіональної політики як методу управління розвитком територіальних одиниць присвячено праці багатьох сучасних дослідників. П. Бубенко, О. Димченко [2] досліджують ступінь впливу інноваційної активності та технологій на характер територіальної організації господарської діяльності. Науковці визначили, що не зовнішня промислова експансія та великі індустріальні будівництва, а інтегровані в кластери

високотехнологічні малі та середні підприємства, науково-освітні установи та сучасна інфраструктура є базою для розвитку територій [2, с. 115]. З. Варналій, Л. Демиденко, Ю. Наконечна, Н. Медведкова [3] аналізують аспекти фіскальної децентралізації, а саме вплив реструктуризації податкових надходжень між державним та місцевими бюджетами. Науковцями було визначено, що в результаті проведення реформи відбулось збільшення платежів до місцевих бюджетів, які стали додатковими джерелами ресурсів для фінансування розвитку територій. А. Мокій, Н. Павліха, Н. Науменко, О. Дацко [4] досліджують аспекти інституційного забезпечення розвитку територій в умовах поширення інновацій. Також науковцями було визначено, що зростання територіальної громади відбувається не лише тоді, коли її функціонування забезпечує отримання прибутків. Насамперед розвиток передбачає створення суспільних благ, які формують корисність для всієї територіальної одиниці [4, с. 22]. Н. Куцай аналізує аспекти інноваційного розвитку регіонів. Він визначив, що поширення інновацій сприятиме формуванню високотехнологічних секторів регіональної економіки, закріпленню позицій окремих територіальних одиниць на глобальному ринку наукоємної продукції. Науковцем було доведено, що рівень конкурентоспроможності територій росте прямопропорційно до темпів інноваційного розвитку та поширення передових технологій [5, с. 78]. І. Сторонянська, Х. Патицька, І. Гринчишин, В. Чемерис досліджують аспекти диспропорцій розвитку регіонів і міст у контексті проведення реформи фінансової та адміністративної децентралізації. Науковці аналізують особливості створення оптимального соціально-економічного мікроклімату в межах територіального об'єднання, що потрібно для узгодження інтересів периферії та центру громади, збереження пропорційності їхнього розвитку та збалансованості у фінансуванні поточних і капітальних потреб [6]. І. Лещух, М. Мельник, С. Щеглюк та ін. досліджують європейський досвід фінансування регіональних стратегій смарт-спеціалізації як методу створення оптимального середовища для сталого розвитку територій [7]. Також дослідженням проблематики займаються Н. Головченко, З. Герасимчук, С. Романюк, Л. Тарангул, М. Чумаченко, Л. Шевчук, С. Шульц, М. Янків та інші.

Серед зарубіжних дослідників значну увагу до питань регіонального зростання, розвитку міст на засадах інноваційності та високотехнологічності, а також аспектів децентралізації в контексті забезпечення соціально-економічного росту територій приділено такими науковцями, як С. Денісон, Е. Гувер, А. Льюш, Т. Хегерстранд, А. Саксеніан, Е. Малецький, А. Скотт, Ф. Тедтлінг та ін.

Більшість попередніх досліджень у сфері окресленої проблематики ґрунтуються на положеннях застарілої стратегії регіонального розвитку, яка не враховує динаміки сучасних бізнес-трансформацій, мінливості соціально-економічного розвитку територій в умовах пандемії COVID-19 і змін пріоритетів державної регіональної політики. Сучасна стратегія визначає території як системоутворюючі елементи в структурі національної економіки України, які характеризується специфічним набором соціальних, просторових, екологічних та економічних особливостей. Відповідно, змінна цінностей та переорієнтація уваги саме на регіональний розвиток створює передумови для поглибленого дослідження запропонованої теми.

**Метою статті** є аналіз тенденцій та перспектив розвитку територій в Україні в умовах реалізації новообраної стратегії та чинних положень державної регіональної політики. Для досягнення поставленої мети в процесі дослідження було сформовано та вирішено важливі наукові та практичні завдання, зокрема: 1) охарактеризувати стратегію та основні положення державної регіональної політики, які сьогодні є базисом для розвитку територій в Україні; 2) дослідити динаміку розвитку територій в умовах реалізації реформи децентралізації;

3) визначити основні проблеми, що перешкоджають розвитку територій та зумовлюють мінливість соціально-економічного зростання України.

**Основні результати дослідження.** Розвиток територій є процесом багатовекторним, оскільки має враховувати сукупність специфічних факторів, зокрема історичні особливості, адміністративно-територіальні аспекти, фінансово-економічний та ресурсний потенціал, досконалість і ефективність підходів, механізмів, інструментів реалізації публічного менеджменту на місцях, а також загальнодержавну політику, стратегію і тактику стимулювання регіонального розвитку. Для оптимізації управлінських процесів Україною було прийнято Державну стратегію регіонального розвитку на 2021-2027 роки (далі – Стратегія), яка стала документом, що визначає базові потреби та тактику дій для зміцнення регіонів України та соціально-економічного зростання окремих територій. Потреба в застосуванні стратегічного планування розвитку в системі державної регіональної політики пояснюється низькою ефективністю традиційних методів, а саме таких, наприклад, як пряме субсидування регіонів з державного бюджету чи встановлення пільгових режимів. Розроблення сучасної стратегії та тактики дій має забезпечити вирішення сукупності актуальних регіональних і місцевих проблем (таких, наприклад, як депресивність розвитку, монофункціональність територій і негативні тенденції міжрегіонального росту, зокрема значні регіональні диспропорції в соціально-економічному зростанні) [8, с. 152].

Вдосконалення механізму стратегічного планування розвитку територій полягає в оновленні орієнтирів діяльності органів державної і місцевої влади та громадськості на перспективні періоди, визначенні сучасних інструментів управління процесами перманентного зростання регіонів і зміцнення фінансово-економічної стійкості територій. Відповідно, нова Стратегія зорієнтована на врівноваження можливостей територій щодо доступу до фінансово-економічної підтримки з боку держави, субсидіарність і сталий соціально-економічний розвиток (рис. 1).

### ОРІЄНТИРИ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ

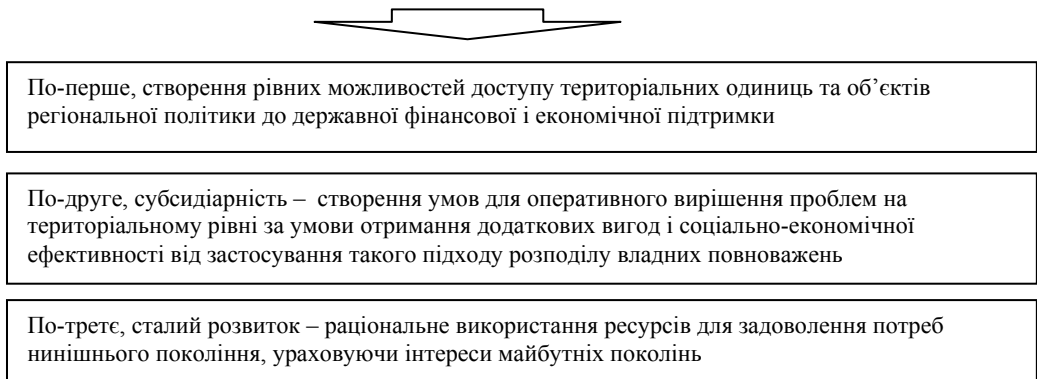


Рис. 1. Орієнтири Стратегії в контексті розвитку територій України

*Джерело: складено авторами за даними [1; 8, с. 154].*

Основою для прийняття актуальної Стратегії стали Цілі сталого розвитку України до 2030 року, затверджені Указом Президента України від 30.09.2019 р. № 722 [9], а також уже отриманий досвід у регіональному плануванні, який не врахував важливі заходи щодо впливу на конкурентоспроможність територій, раціоналізацію використання внутрішнього потенціалу, потребу в покращенні

зайнятості населення, а також створенні умов для повернення на батьківщину трудових мігрантів. Відповідно до Стратегії система державної регіональної політики має певну структуру (табл. 1).

Таблиця 1

Структура державної регіональної політики України

Елементи політики	Підходи до реалізації державної регіональної політики в контексті розвитку територій
Об'єкти політики	1. Визначення територій, які потребують застосування особливих механізмів та інструментів державної підтримки 2. Управління конкурентоспроможністю і функціональністю територій шляхом залучення всіх суб'єктів розвитку та використання потенціалу основних активів регіону / міста / території як умови надання фінансової підтримки з державного бюджету
Підхід до планування	Визначення територій, що потребують державної підтримки, планування їхнього розвитку на засадах інтегрованого підходу, тобто поєднання переваг і можливостей галузевого та територіального підходів
Типи проєктів	Спрямування державних інвестицій у матеріальні та нематеріальні активи у вигляді так званих «твердих» і «м'яких» розвиткових проєктів на основі якісної діагностики потенціалу та проблем територій, що потребують державної підтримки
Суб'єкти, що формують і реалізують політику	Збалансована участь органів влади всіх рівнів управління – центрального, регіонального та місцевого, а також неурядових організацій
Фінансування	Цільове спрямування коштів державного фонду регіонального розвитку на виконання програм розвитку регіонів і територій, передбачених завданнями Стратегії
Просторове планування	Першочергове дотримання вимог містобудівної документації під час реалізації державних інвестиційних проєктів / програм / заходів
Міжвідомча координація	Здійснюється Кабінетом Міністрів України, зокрема через Міжвідомчу координаційну комісію з питань регіонального розвитку
Інституційна спроможність	1. Підвищення спроможності територій стратегічно планувати розвиток та ефективно управляти наявними ресурсами для забезпечення сталого зростання 2. Формування агенцій регіонального розвитку як реальних суб'єктів реалізації регіональної політики на місцях

*Джерело: складено авторами за даними [1].*

Для поточного оцінювання результативності заходів розвитку територій застосовується 27 індикаторів за напрямками «Економічна ефективність», «Інвестиційний розвиток та зовнішньоекономічна співпраця», «Фінансова самодостатність», «Ефективність ринку праці», «Розвиток інфраструктури» та «Відновлювана енергетика та енергоефективність». Динаміку соціально-економічного розвитку територій у розрізі регіонів України відображено в табл. 2.

Моніторинг соціально-економічного розвитку регіонів свідчить, що лідерами за результатами I півріччя 2021 р. стали м. Київ, а також Дніпропетровська, Київська, Львівська та Рівненська області. Досягнути таких темпів розвитку вдалось завдяки [11]:

- значному покращенню показника виробництва промислової продукції. Загальний приріст індикатора по Україні у 2021 р. порівняно з відповідним періодом 2020 р. становить 2,1%, зокрема завдяки приросту виробництва промислової продукції в Дніпропетровській області на 9,2%, виробництва валової продукції сільського господарства у Львівській області на 4,3%;
- покращенню показників будівельної продукції. Загальний приріст індикатора по Україні у 2021 р. порівняно з відповідним періодом 2020 р.

Таблиця 2

Результати моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за 2018-2021 рр.

Регіон	Загальне місце в рейтингу					Динаміка		
	2018 р.	2019 р.	II кв. 2020 р.	2020 р.	II кв. 2021 р.	2019 р./ 2018 р.	2020 р./ 2019 р.	II кв. 2021 р. / II кв. 2020 р.
м. Київ	1	1	1	1	1	-	-	-
Дніпропетровська обл.	5	3	3	14	2	+2	-11	+1
Київська обл.	8	5	2	8	3	+3	-3	-1
Львівська обл.	11	8	8	5	4	+3	+3	+4
Рівненська обл.	3	4	4	2	5	-1	+2	-1
Полтавська обл.	10	15	14	18	6	-5	-3	+8
Хмельницька обл.	12	17	6	6	7	-5	+11	-1
Житомирська обл.	13	16	10	11	8	-3	+5	+2
Харківська обл.	2	6	12	4	9	-4	+2	+3
Івано-Франківська обл.	16	14	19	17	10	+2	-3	+9
Чернівецька обл.	6	7	23	9	11	-1	-2	+12
Тернопільська обл.	7	10	22	7	12	-3	+3	+10
Вінницька обл.	4	2	11	3	13	+2	-1	-2

становить 0,2%, зокрема завдяки приросту від 0,5% у Львівській до 52,0% у Тернопільській областях;

- збільшенню обсягів капітальних інвестицій загалом по Україні в I півріччі 2021 р. порівняно з I півріччям 2020 р. на 4,2%, зокрема на 26,6% у Рівненській та 22,3% у Львівській областях;
- росту доходів місцевих бюджетів у середньому по Україні в I півріччі 2021 р. порівняно з I півріччям 2020 р. на 20,8%, зокрема на 28,4% у Дніпропетровській області. Найбільший обсяг доходів місцевих бюджетів у розрахунку на одну особу населення регіону було зафіксовано в м. Києві – 8,8 тис. грн, Дніпропетровській обл. – 5,5 тис. грн і Київській обл. – 5,2 тис. грн;
- скорочення заборгованості з виплати заробітної плати загалом по Україні на 0,2 в. п. у 2021 р. порівняно з аналогічним показником станом на 01.07.2020 р.;
- росту реальної заробітної плати у 2021 р. порівняно з відповідним періодом 2020 р. в усіх регіонах України: від 7,5% у Кіровоградській області до 21,6% у Тернопільській області та загалом по Україні – на 12,4%.

У межах проведення аналізу тенденцій розвитку територій України також здійснюється формування рейтингу із 45 найбільш перспективних, фінансово спроможних та інвестиційно привабливих територіальних одиниць, які систематизуються у звіті відповідно до рівня Індексу конкурентоспроможності міст (далі – ІКМ). Показник був розроблений Asia Foundation та вперше застосований у В'єтнамі у 2005 р. Ця методологія визначення рівня розвитку територій полягає в застосуванні агрегованого показника. У сучасних умовах індикатор було адаптовано вітчизняними аналітиками відповідно до унікальності територіальних одиниць, їхніх специфічних особливостей і відмінних рис [12].

Вибір такої системи оцінювання тенденцій соціально-економічного зростання територій є оптимальним, особливо в контексті реформи децентралізації, яка підвищує значення міст та ОТГ у процесах формування сприятливого ділового середовища. Сьогодні вітчизняні міста стають важливими учасниками економічних процесів, а міська влада суттєво впливає на формування оптимального бізнес-клімату та управління конкурентоспроможністю міст. Оцінювання територій здійснюється шляхом детермінування особливостей розвитку за такими напрямками, як можливості започаткування бізнесу, доступність до публічного

майна, прозорість і відкритість даних, вартість дотримання законодавства, податки та збори, неформальні платежі та корупція, безпека ведення бізнесу, лідерство міської влади, ресурси для розвитку та підтримка інновацій.

За результатами аналізу ІКМ-2021 для адміністративних центрів областей було визначено лідерів, а також дані показника та його прогрес порівняно з дослідженням 2019/2020 (рис. 2).

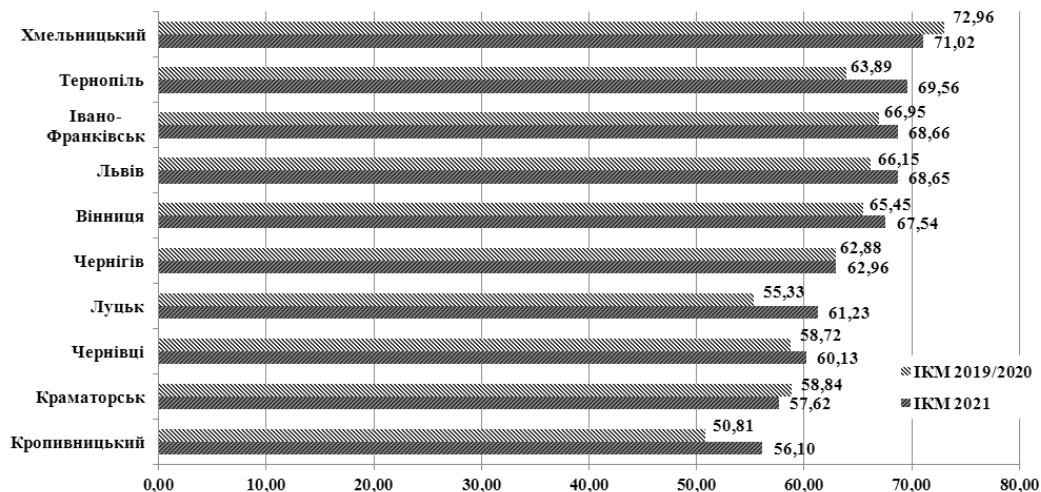


Рис. 2. ІКМ-2021: рейтинг міст і прогрес порівняно з ІКМ-2019/2020

Джерело: складено авторами за даними [12].

Отже, використання методик ІКМ створює передумови для розвитку територій: місцевій владі показник допомагає виявити регуляторні бар'єри, випадки корупції та непрозорості, подолання яких має підвищити успішність діяльності суб'єктів підприємництва, визначити та запровадити найбільш збалансовані практики взаємодії місцевої влади та бізнес-сектору; уряду України ІКМ допомагає визначити пріоритети та фактори, що стимулюють міста України до здорової конкуренції, соціально-економічного розвитку, а також масштабування сучасних регуляторних практик – від місцевого до загальнодержавного рівня; для громадськості ІКМ створює можливості для вибору найбільш якісних товарів / послуг місцевих виробників, оскільки за рівних умов ведення бізнесу малі та середні підприємства стають більш орієнтованими на клієнта не лише завдяки чесній конкуренції, а й завдяки позитивному взаємовпливу [12].

Звіт ІКМ свідчить про потребу у вдосконаленні системи державної регіональної політики, оскільки найбільший руйнівний вплив на розвиток територій чинять такі фактори, що не були враховані актуальними положеннями. Першочерговими оптимізаційними завданнями мають бути: 1) проведення протиепідемічних заходів для мінімізації дестимулюючого тиску з боку наслідків пандемії COVID-19; 2) розроблення механізмів управління купівельним попитом споживачів, рівень якого стабільно знижується в масштабах регіонального і місцевого вимірів; 3) вдосконалення політики оподаткування, яка в умовах невідряданих реформаций є руйнівною, особливо для суб'єктів малого та середнього підприємництва; 4) створення сприятливих умов для підвищення рівня кваліфікації працівників, запровадження системи дієвої мотивації та стимулювання продуктивної роботи на місцевому рівні; 5) раціоналізація процесів перерозподілу фінансових ресурсів, потрібних для розвитку територій і держави; 6) використання дієвих практик боротьби з корупцією на місцевому

рівні, зокрема шляхом не лише її викорінення, але й створення таких бізнес-умов, в яких вона стане не вигідною кожному з учасників економічних відносин.

**Висновки.** За результатами дослідження було визначено, що розвиток територій залежить від обраної стратегії та дієвості інструментів державної регіональної політики. У контексті стимулювання соціально-економічного зростання регіонів, міст, громад було запропоновано ряд заходів, які мають на меті систематизувати міжбюджетні відносини в Україні, раціоналізувати економічні процеси, що виникають між учасниками бізнес-простору на регіональному та місцевому рівнях, а також підвищити роль вітчизняних територій у загальнонаціональних і навіть світових масштабах.

#### Список використаних джерел

1. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. №695. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/695-2020-%D0%BF>
2. Бубенко П. Т., Димченко О. В. Територіальна організація інноваційного розвитку. *Бізнес Інформ*. 2020. № 6. С. 109-115. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-6-109-115>
3. Varnalii Z., Demydenko L., Nakonechna Y., Miedviedkova N. Lessons From Fiscal Decentralization In Ukraine. *Globalization and Business*. 2019. № 7. Pp. 73-78. DOI: <https://doi.org/10.35945/gb.2019.07.009>
4. Мокій А. І., Павліха Н. В., Науменко Н. С., Дацко О. І. Інституціональне забезпечення інноваційного розвитку територіальних громад України. *Регіональна економіка*. 2018. № 4. С. 17-27.
5. Куцай Н. С. Особливості формування програми інноваційного розвитку регіону. *Економічні науки. Серія «Регіональна економіка»*: зб. наук. пр. 2019. Вип. 16(63). С. 71-79.
6. Storonyanska I., Patytska K., Hrynchyshyn I., Chemerys V. Spatial disproportions in development of territorial community under conditions of administrative and financial decentralization. *Agricultural and Resource Economics*. 2020. Vol. 6(4). Pp. 43-62. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.03>
7. Storonyanska I., Melnyk M., Leshchukh I., Shchelyuk S., Medynska T. The Efficiency of Financing the Regional Smart-Specialization Strategies' Implementation from the EU Structural Funds. *European Journal of Sustainable Development*. 2021. Vol. 10(2). Pp. 241-255. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n2p241>
8. Шибаєва Н. В., Бабан Т. О., Вітковський Ю. П. Стратегії розвитку як інструмент регіональної політики. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Т. 6. № 1. С. 149-159.
9. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/722/2019>
10. Рейтингова оцінка регіонів. *Міністерство розвитку громад та територій України*: сайт. 2021. URL: <https://www.minregion.gov.ua>
11. Аналіз стану соціально-економічного розвитку областей та міста Києва за січень-червень 2021 року. *Міністерство розвитку громад та територій України*: сайт. 2021. URL: <https://www.minregion.gov.ua>
12. Кузяків О., Ангел С., Федєць І. *Індекс конкурентоспроможності міст 2021*: аналітичний звіт. Київ: Інститут економічних досліджень та політичних консультацій, 2021. 151 с.

#### References

1. Pro zatverdzhennya Derzhavnoyi stratehiyi rehional'noho rozvytku na 2021-2027 roky [On approval of the State Strategy for Regional Development for 2021-2027] (2020). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2020, 5 May, 695. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/695-2020-%D0%BF> [in Ukrainian].
2. Bubenko, P. T., & Dymchenko, O. V. (2020). Terytorial'na orhanizatsiya innovatsiynoho rozvytku [The Territorial Organization for Innovative Development]. *Biznes Inform – Business Inform*, 6, 109-115. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-6-109-115> [in Ukrainian].
3. Varnalii, Z., Demydenko, L., Nakonechna, Y., & Miedviedkova, N. (2019). Lessons from Fiscal Decentralization in Ukraine. *Globalization and Business*, 7, 73-78. DOI: <https://doi.org/10.35945/gb.2019.07.009>
4. Mokiy, A. I., Pavlikha, N. V., Naumenko, N. S., & Datsko, O. I. (2018). Instytsional'ne zabezpechennya innovatsiynoho rozvytku terytorial'nyh hromad Ukrayiny [Institutional provision of Ukrainian local communities' innovative development]. *Rehional'na ekonomika – Regional Economy*, 4, 17-27 [in Ukrainian].
5. Kutsay, N. S. (2019). Osoblyvosti formuvannya prohramy innovatsiynoho rozvytku rehionu [Features of formation of the regional innovation development program]. In *Ekonomichni nauky. Seriya «Rehional'na ekonomika» [Economic sciences. Regional Economy Series]*: Vol. 16(63) (pp. 71-79) [in Ukrainian].
6. Storonyanska, I., Patytska, K., Hrynchyshyn, I., & Chemerys, V. (2020). Spatial disproportions in development of territorial community under conditions of administrative and financial decentralization. *Agricultural and Resource Economics*, 6(4), 43-62. DOI: <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.03>
7. Storonyanska, I., Melnyk, M., Leshchukh, I., Shchelyuk, S., & Medynska, T. (2021). The Efficiency of Financing the Regional Smart-Specialization Strategies' Implementation from the EU Structural Funds.

- European Journal of Sustainable Development*, 10(2), 241-255. DOI: <https://doi.org/10.14207/ejsd.2021.v10n2p241>
8. Shybayeva, N. V., Baban, T. O., & Vitkovskyy, Yu. P. (2021). Stratehiyi rozvytku yak instrument rehional'noyi polityky [Development strategies as a tool of regional policy]. *Ukrai'ns'kyi zhurnal prykladnoyi ekonomiky – Ukrainian Journal of Applied Economics*, 6(1), 149-159. [in Ukrainian].
  9. Pro Tsili staloho rozvytku Ukrayiny na period do 2030 roku [On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030] (2019). Decree of the President of Ukraine, adopted on 2019, Sep 30, 722. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/722/2019> [in Ukrainian].
  10. Reytynhova otsinka rehioniv [Rating assessment of regions] (2021). *Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://www.minregion.gov.ua> [in Ukrainian].
  11. Analiz stanu sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku oblastey ta mista Kyuvena za sichen'-cherven' 2021 roku [Analysis of the state of socio-economic development of oblasts and the city of Kyiv for January-June 2021] (2021). *Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://www.minregion.gov.ua> [in Ukrainian].
  12. Kuzyakiv, O., Anhel, Ye., & Fedets, I. (2021). *Indeks konkurentospromozhnosti mist 2021 [Index of urban competitiveness 2021]*: Analytical report. Kyiv: Institute for Economic Research and Policy Consulting. [in Ukrainian].

**Shebanin V. S., Umanska V. V., Reshetilov H. O. Development of territories in the system of state regional policy.**

*Ukraine's regional policy is currently based on a desire for the long-term view and long-term planning for the development of territorial units, as well as the need to rationalize the use of resource potential and economic infrastructure on the local level. The tasks listed above are deemed necessary to improve the regions' and communities' competitiveness. The paper defines that the territory's social and economic development continues to be closely connected with strategy, tactics, and implementation of public policy. Accordingly, amid the global economic and financial transformation the strategy and national regional policy need to be continuously improved. The article is devoted to the analysis of the modern trends and prospects for the development of Ukrainian territorial units in view of the current strategy and national regional policy, which are being implemented. Comparison, methods of abstraction, analysis and generalization, graphic and tabular modeling are the research methods used in the article. The paper determines that the prospects for the territory's economy depend not only on strategy and national regional policy but also on long-term changes in social and economic development, rates of digitalization of Ukrainian economy, degree of innovations and technological effectiveness of domestic enterprises that cannot compete in the global market. A number of amendments to the local development decision were proposed by authors, namely utilizing the existing social and economic frameworks against the impact of the pandemic; promotion of effective demand, which in turn will help reduce local budgets deficits; improvement of taxation policies in order to balance income distribution and lessening the tax burden of the business; using an effective mechanism to allocate financial resources between territories, as well as local and national budgets; adopting an operational best practices in the fight against corruption on the local level, etc.*

*Keywords: decentralization, regional development, amalgamated territorial community, state regional policy, 2021-2027 State Regional Development Strategy, competitiveness of the region.*

*Шебанін В'ячеслав Сергійович – доктор технічних наук, професор, ректор, Миколаївський національний аграрний університет (e-mail: [rector@mnaui.edu.ua](mailto:rector@mnaui.edu.ua), ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0391-396X>).*

*Shebanin Vyacheslav Serhiyovych – Dr.Sci. (Tech.), Professor, Rector of the Mykolayiv National Agrarian University.*

*Уманська Валентина Валеріївна – кандидат економічних наук, докторант, Миколаївський національний аграрний університет (e-mail: [umanvalentina@gmail.com](mailto:umanvalentina@gmail.com), ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0289-8657>).*

*Umanska Valentyna Valeriyivna – Ph.D. (Econ.), Doctoral Postgraduate of the Mykolayiv National Agrarian University.*

*Решетілов Георгій Олександрович – аспірант, Миколаївський національний аграрний університет (e-mail: [reshetilovgeorge@gmail.com](mailto:reshetilovgeorge@gmail.com), ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3691-7975>).*

*Reshetilov Heorhiy Oleksandrovych – Postgraduate of the Mykolayiv National Agrarian University.*

Надійшло 25.09.2021 р.